

Gevolgen voor dagopvang Molukse ouderen door veranderingen binnen de AWBZ

Bezuinigingen binnen de gezondheidszorg hebben geleid tot veranderingen binnen de AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten). Vanaf 2009 worden hierdoor minder indicaties afgegeven voor verschillende vormen van begeleiding. Minder begeleiding heeft voor ouderen directe gevolgen voor de mogelijkheden om gebruik te kunnen maken van onder andere dagopvangvoorzieningen.

Voor Molukse ouderen betekent het afwijzen van een herindicatie voor deelname aan een dagopvangvoorziening meer dan alleen een afwijzing van extra zorg.

Een dagopvangvoorziening is voor de Molukse oudere niet alleen een vorm van ondersteunende begeleiding maar ook een voorziening om:

- Vereenzaming te voorkomen
- Signalen op te vangen die medische aandacht nodig hebben
- Het taboe te doorbreken dat zorg alleen door de familie kan worden gegeven
- Een eerste kennismaking met het reguliere zorgaanbod
- Een mogelijke opstap om in een later stadium in een woonzorgcentrum te wonen

Een meerderheid van de Molukse ouderen woont sinds 1951 in Nederland. De eerste generatie is bijna geheel in eigen kring, door kinderen en andere mantelzorgers verzorgd. Jaren heeft het geduurd voordat bespreekbaar werd dat de zorg voor ouders in combinatie met werk en gezin niet altijd makkelijk is. De eerste vormen van dagopvangvoorziening werd voorzichtig gezien als eerste stap om dit taboe te doorbreken. Professionals in de zorg en Molukse ouderen en mantelzorgers maakten kennis met elkaar.

Begin jaren 90 kwam dagopvang voor Molukse ouderen stapvoets op gang. Zowel de ouderen als hun kinderen, maar ook de zorginstellingen en gemeenten reageerden positief op deze ontwikkeling. Het opzetten van dagopvangvoorzieningen in de vorm van recreatief bij elkaar komen tot aan dagopvang met professionele zorgondersteuning is een proces van jaren geweest. Zorginstellingen maakten hierdoor kennis met de Molukse ouderen en hun mantelzorgers, en omgekeerd maakten Molukse ouderen en hun mantelzorgers kennis met een deel van het reguliere zorgaanbod. Vrijwilligers hebben zich georganiseerd in werkgroepen om de dagopvangvoorziening tot een succes te maken. Deze vrijwilligers vormen een onmisbare schakel tussen de familie zorg en de zorg die geboden wordt door professionele ondersteuning.

Momenteel zijn er ca. 20 Molukse dagopvangvoorzieningen in verschillende gemeenten bekend bij LSMO. Ze hebben uiteraard allemaal te maken met de veranderingen binnen de AWBZ. Professionals en vrijwilligers zijn op zoek naar alternatieven, want de zorg op laten vangen door de omgeving gebeurt al. Die dagdelen dat de ouderen konden worden opgevangen, zorgden er juist voor dat de omgeving van vrijwilligers en mantelzorgers het al zo lang volhouden. Want als hun eigen ouders zijn overleden, blijven ze zich in de meeste gevallen inzetten voor de ouderen die er nog wel zijn.

Als lidorganisatie van het NOOM (Netwerk van organisaties van oudere migranten) schaaft LSMO zich achter de uitlatingen van zorg over de ontwikkelingen binnen de AWBZ, die het NOOM eind juni

heeft geuit richting Tweede Kamer. LSMO realiseert zich dat de problemen waarmee Molukse ouderen te maken hebben, ook gelden voor andere oudere migranten. Maar waar andere groepen migranten nog spreken van een eerste generatie ouderen in Nederland, spreken Molukkers al over een tweede generatie ouderen. We hebben er lang over gedaan om een brug te slaan tussen Molukse ouderen, vrijwilligers en mantelzorgers en Nederlandse zorginstellingen. Met het afwijzen van een herindicatie voor deelname aan de dagopvang wordt dus niet alleen de oudere deze vorm van zorg ontzegd, maar wordt een jarenlang participatie proces van Molukkers binnen de gezondheidszorg afgebroken.

Het NOOM heeft een agenda opgesteld met concrete punten om de gevolgen van de veranderingen in de AWBZ en de Wmo voor de oudere migranten op te vangen. LSMO is van mening dat deze agenda ook goed bruikbaar is in gesprekken met de lagere overheid en andere medeverantwoordelijken, waar het gaat om zoeken naar oplossingen voor het opvangen van Molukse ouderen die een afwijzing krijgen op hun aanvraag. Volledigheidshalve volgt hierna deze agenda die het NOOM op 31 augustus in een persoonlijk gesprek heeft toegelicht met mw. Willemse van het CDA (www.netwerknoom.nl)

Landelijke Stuurgroep Molukse Ouderen

Bernard de Wildestraat 400

4827 EG Breda

www.lsmo.nl